

זמני השבת
אוסף: אלעד וב"ב

הדלקת הנרות: 16:11
מוצאי שבת: 17:23
דבינו תם: 17:50

מוסף ב-7000 עותקים בכל הארץ
פרשת "חיי שרה" - גליון מס 187

זמני השבת
אוסף: ירושלים

הדלקת הנרות: 16:08
מוצאי שבת: 17:21
דבינו תם: 17:54

שנה ז' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | טל' המערכת: 03-9094245

וַיִּרְץ לְבָן אֶל הָאִשָּׁה (כד, טז).

מפרש רש"י: "למה רץ ועל מה רץ? אלא ויהי כראות את הנזם", אמר: עשיר הוא ונתן עיניו בממון".

ביאר בספר "שני המאורות" באופן נפלא: הנה, אמרו רבותינו בגמרא בברכות (דף מג:), "פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם", וא"כ, זהו אשר הוקשה לרש"י: "למה רץ ועל מה רץ?" הלא עלולות עיניו להתכהות מחמת ריצה יתירה?

התשובה היא: "נתן עיניו בממון", כל כך היה להוט אחרי הממון עד שהיה מוכן אפילו לתת מאור עיניו בעד זה... (נועם ה')

וַיִּוָּשֶׁם לְפָנָיו לְאָכְלוּ וַיֹּאמְרוּ לֹא אֵכֵל עַד אִם דְּבַרְתִּי דְבָרֶיךָ (כד, לג).

בספר "משנת רבי אהרן" מביא טעם נפלא מדוע באמת סירב אליעזר לאכול לפני שידבר את דבריו.

דבר זה מתבאר על פי דברי המשנה במסכת בבא בתרא (פרק ט' משנה ה') שם מדובר על חתן השולח סבלונות [מתנות] לבית חמיו ולבסוף חזר בו מהשידוך, האם מקבל את מתנותיו בחזרה או לא. אומרת המשנה שאם שלח מתנות אפילו בשווי מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפילו בדינר, אין הוא יכול לגבות את מתנותיו בחזרה, אך אם לא אכל שם סעודת חתן, יכול לגבות את מתנותיו בחזרה.

לפי זה הדבר ברור. התורה מספרת על המתנות הנפלאות שנתן אליעזר לרבקה: **"נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידה עשרה זהב משקלם"**, ועתה כאשר הוא מבקש לדבר על אודות השידוך חשש בלבו כי אם יאכל תחילה ולבסוף לא יתרצו לשידוך יפסיד את המתנות היקרות, כי לא יוכל לגבותן בחזרה, משוך כך אמר: **"לא אוכל עד אם דברתי דבריי"**!

(וקראת לשבת עונג)

וְלִהְיוֹת אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי (כד, מז).

סיפר הגאון ר' יצחק יוסף שליט"א, ראש ישיבת "חזון עובדיה" ובעל ה"ילקוט יוסף": אבי, מרן הראש"ל שליט"א, התארס בגיל 22 עם בחורה פלונית. לאחר האירוסין, רצתה הבחורה שמרן שליט"א ייצא עימה לטיולים ויבלה את זמנו לריק. מרן, שכל רגע חשוב לו, לא הסכים. ייצא המשגיח לנדנד לו, כל פעם מסיבה אחרת, ומשראה כך - ביטל מרן את השידוך (י).

המשדוכת (לשעבר) תבעה אותו לדין תורה, והבי"ד חייבו את מרן שליט"א לשלם לה פיצויים. מרן שליט"א קיים את פסק הבי"ד ושילם לה עד הפרוטה האחרונה.

רק לאחר שנתיים, כשמרן שליט"א היה כבר בן 24, הוא התארס עם בתו של חכם אברהם פטאל זצ"ל, בעל ה"ויאמר אברהם". היא ספגה בבית אביה את ההערכה לתורה, וגידלה את ילדיה במסירות נפש מבלי להפריע לבעלה בלימודו. ואכן, זכתה למה שזכתה.

וסיפר הגר"י, שהוא שאל את אביו: "מדוע רק בגיל 24 התארסת שוב?" והוא השיב בחיך: "אף אחת לא רצתה אותי"... עד כדי כך היתה גדולה שקידתו ושקיעותו בתורה הקד', יום ולילה לא ישבותו.

אך בכך הסיפור עוד לא נגמר. לפני כ-10 שנים, כשמרן שליט"א היה מקבל קהל בלשכתו, הגיעה ביום שישי אחד אשה זקנה ושאלה אותו: "הרב מכיר

אותי?"

ענה לה, משתומם: "לא".

אמרה לו: "אני היא אותה נערה שהתארסת איתה וביטלת את השידוך. מן השמיים ריחמו עליך והצילוך, מאחר ולאחר מכן התחתנתי עם בעלי ובמשך כל השנים לא זכינו לפרי בטן..."

היא ביקשה מהרב שיעזור לה מבחינה כספית, כי מצבה הכלכלי קשה. הרב קרא מייד למשמשו, וביקש ממנו לתת לה בכל ערב שבת כסף לקניית צרכי שבת. וכך היה.

וַיַּעַן לְבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵּצֵא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלַיְךָ רַע אוֹ טוֹב (כד, ג).

צריך להבין: מילא לומר דבר רע, כלומר: לסרב לתת את רבקה ליצחק - לא יוכלו מאחר ו'מה' יצא הדבר", אך לומר 'דבר טוב' ולתת אותה, מדוע לא יוכלו זאת ועוד: הלא בפירוש אמרו בסמוך "הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך", ואם כן מהו הדבר שלא יוכלו לומר?

ביאור נחמד כתב על כך הגאון רבי מאיר מוילנא (ב"ר אליהו ב"ר אברהם - אחי הגר"א), **בספרו "דרך אבות"** (על מסכת אבות):

בתחילת פרשת תרומה, נאמר (שמות כה, ב): "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה", ומיד הוא אומר: "תקחו את תרומתי", והכוונה היא, שכאשר אתם מרימים תרומה - אל תעלו על דעתכם שאתם הנותנים, אלא תדעו שהיא 'תרומתי' ואתם רק הלוקחים ומסייעים בדבר.

ואף דוד המלך אמר (דברי הימים א' כט, ח): "כי ממך הכל ומיידך נתנו לך", כלומר: לא זו בלבד שהחפץ הנגדב הוא שלך, אלא אף היד שבה אנו לוקחים ונותנים - אף היא שלך! כללו של דבר: אין האדם שולט במעשיו לומר 'אני הוא העושה', ורק הקב"ה יכול לומר (דברים לב, ט): "ראו עתה כי אני הוא" - רק אני נמצא ברשותי ויכול לומר 'אני', ואין אחר שיכול לומר 'אני'! זו כוונת לבן ובתואל: "אם מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב", כי לא אנו הנותנים או המסרבים, המסכימים או המתנגדים, אין לנו כלל להשפיע על הדבר, אלא "הנה רבקה לפניך קח ולך"...

וַיִּקְרָאוּ לְרַבְּקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלַיָּהּ הַתְּלַכִּי עִם הָאִשָּׁה הַזֶּה וְתֵאמְרִי אֵלָּהּ (כד, נח).

בתשובתו (מהד"ק, אבה"ע"ו, סימן סד), **מקשה הגאון בעל "נודע ביהודה":** איך אפשר לקדש אישה על ידי שליח, הרי השליח הוא 'תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים', שהרי אשה זו היתה מותרת לכל העולם, ועתה נאסרת להם? **ותריץ ה"נודע ביהודה"**, שמכיון שהשליח היה יכול לקדשה לעצמו, אם כן יכול לקדשה גם לאדם אחר, משום 'מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה'.

לאור זאת, ביאר הגאון המופלא רבי יעקב לוי זצ"ל באופן נפלא את הפסוק שלפנינו: "ויאמר אליה התלכי עם האיש הזה" - כלומר: האם את מסכימה להתקדש לאליעזר, כפי שמצאנו לשון 'הזה' לגבי קידושין (דברים כב, טז): "את בתי נתתי לאיש הזה".

ואמנם, לאחר שרבקה הסכימה להתקדש לאליעזר השליח, יכול היה אליעזר לקדשה ליצחק המשלח, שהרי 'מיגו דזכי לנפשיה - זכי נמי לחבריה'...

(זכר יעקב)

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

המכון לסת"ם
עבודת הקודש
מכירת ס"ת, תפילין,
מזוזות וכל צרכי הסת"ם.
פנל: 054-8484945 רפאל ש.

AP
HAIR DESIGNER
מעבב השיער - אסי פרץ
בתיאום מראש: 92 53 626-052

שרוליק קרויזר
המרת מט"ח וצ'קים
33 סניף ר' יהודה הנשיא 33
סניף נחלת יצחק
נייד 050-6379544

מוצרי צריכה לבית
כלי בית, חד פעמי,
מוצרי נקיון, פלסטיקה ועוד.
5% הנחה לחתנים וכלות
רבי עקיבא 15 אלעד
טל': 03-7444731

הפרשת תרומ' לפי דעת השו"ע
כולם מצטרפים לבית המעשר מה איתך?

מקצוענות ואיכות ללא תחרות!!!
אצילינו אמינות מעל לכל!!!
משרד: 03-9747444
אתר: WWW.HDBKBL.COM

הדקל
עבודות גמר ושיפוצים

מחיר שירות ואיכות
ללא תחרות!
סניף אלעד: רח' רשב"י 21
(מול נחלת יצחק)
טל: 054-2634-280

רשת בנקאות
280

המכון למצוות
התלמוד
בארץ
08-9214829
תצטרף - תהדר
בית המעשר

שביל-החנות דיבר בבטחון כה גמור שהסחורה שלו היא נקייה, אמרה הנערה למנהל הסמינר. המנהל עשה כדבריה, וכשהציעף בידיו עבר בכל הכיתות, ועורר את הבנות כנ"ל. ומה קרה לאחר מכן? - עוד באותו ערב הגיעה לבת מעוכבת-השידוך הצעה של בחור מצוין וירא-שמיים, ולאחר שבוע שברו שם צלחת - - למרות שאין בידינו אפשרות למדוד את ערך מעשי האדם, ואין שוקלין אלא בדעתו של א-ל-דעות, כפי שכותב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ'ק ג), היה בכך את ומופת שמעשיה של הנערה - שנהגה בחוכמה-רבתי ביקשה לעורר את התלמידות מפני האיסור החמור - היו רצויים בשמים. המקור ממנו שאב ככל הנראה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל את הפסק שלו, שאסור להחזיר את הצעף, הוא מהמשנה במסכת דמאי (פ'ק ג משנה ב) האומרת: 'הלוקח ירק מן השוק ונמלך להחזיר, לא יחזיר עד שיעשר' וכו'. והנה, כשביקר הגרי"ש זילברשטיין שליט"א (לדפוס) אצל מו"ח מרן הגרי"ש זצ"ל, שאל אותו שלכאורה הדברים אינם דומים, שכן המשנה בדמאי עוסקת באדם שעשה קנין בסחורה, ואילו במקרה של הנערה הרי סוכם מראש עם המוכר שאם הבגד יהיה נגוע בשעטנז, המכר לא יחול והיא תקבל זיכוי, והמוכר אף צייד אותה במסמך מפורש המאשר זאת. **תשובת מרן זצ"ל לגרי"ש היתה ש'אמנם הצדק איתך, אבל בכל זאת אין להשיב את הצעף לחנות'.** (ברכי נפשי)

אביה וסיפרה לו את הדבר. האב, ת"ח חשוב, הביע את דעתו שלכאורה אסור לה להחזיר את הצעף לחנות, כי בכך היא תכשיל נערות אחרות שירכשו אותו ועלויות להיכשל באיסור שעטנז. **הבת ציינה לדברי אביה ולא פנתה אל המוכר.** אבל, כעבור ימים אחדים הרגישה - בגלל רמאותו הגדולה של המוכר - שלא קל לה לסגת מתביעתה. בהסכמת אביה, היא ניגשת אל רב נוסף, המגלה את דעתו שהדבר מותר, והיא יכולה להשיב את הצעף לחנות. חילוק-הדעות הנ"ל הביא אותה להחליטה להעביר את ההכרעה הסופית בענין לידי מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, היא שיגרה את השאלה בידי שליח, ותשובת מרן הגרי"ש היתה שאסור להחזיר את הצעף לחנות. הפעם ידעה הנערה מעוכבת-השידוך שאסור לה להחזיר את הסחורה, והחליטה לשרוף את הצעף. אבל, בטרם ניגשה למלאכת השריפה, החליטה לעשות דבר נוסף, חכם מאין כמוהו. **היא לקחה את הצעף בידה, וניגשה אל מנהל הסמינר בו למדה, ושחזרה בפניו את מהלך האירועים מרגע הקניה ועד פסק-ההלכה של מרן הגרי"ש זצוק"ל.** לאחר מכן ביקשה ממנהל הסמינר שייכנס אל כל הכיתה בסמינר, ויציג את הצעף בפני התלמידות, ויעורר אותן בדבר הצורך להקפיד בהלכות שעטנז מחד, ולא לסמוך על הבטחותיהם של המוכרים מאידך. 'גם אני לא יכולתי להאמין שהצעף הזה, התמים-למראה, יהיה נגוע כל-כך בשעטנז, במיוחד לאחר

למרות ההסתר הגדול שבו אנו חמוצים, יש מקרים שהקב"ה מגלה את עצמו באופן ברור, עד כדי כך שהאדם הניצב בזירה מרגיש שכביכול הקב"ה 'מודה לדבריו', כמו שהיה בסיפור דלהלן. **בת חרדית, שהיתה מעוכבת-שידוך, ניגשה לחנות כדי לרכוש צעף.** לאחר שבחברה בסוג המתאים לה, התעניינה אצל המוכר האם הסחורה בחנותו נקייה משעטנז. 'אלא מה את חושבת?! - תמה האיש אשר על החנות; 'וכי אני אחזיק בחנות שלי מוצרים שהינם בחשש שעטנז?!' אבל הבת לא סיימה בכך את הדין-ודברים עם המוכר, והמשיכה לשאול אותו מה יהיה אם בכל זאת יימצא שעטנז בצעף? המוכר הבהיח לה שבמקרה כזה ייתן לה זיכוי לרכוש מוצרים אחרים. למרות ההבטחה המפורשת ביקשה הבת שהמוכר יעלה את התחייבותו על הכתב במסמך כתוב-וחתום. **והנה, מיד לאחר שיצאה מן החנות, שמה הנערה את פניה אל מעבדת-השעטנז הממוקמת בשכונתה, ומסרה את הצעף החדש לבדיקה.** התוצאה לא אחירה לבוא: הצעף לא רק נגוע בשעטנז, אלא כל-כולו עשוי משעטנז... יותר משחכאיבה לנערה ההוצאה הכספית הלא-גדולה, הציקה לו רמאותו של המוכר. הדבר הכאיב לה במאד, כיון שהמוכר הבטיח בצורה הכי-ברורה להבגדים נקיים מכל חשש, והנה עכשיו היא מרגישה שהוא רימה והולך אותה שולל. **כיון שהיה בידי אישור מהמוכר שבמקרה שיימצא שעטנז היא תקבל זיכוי, החליטה לגשת אל החנות ולתבוע את המגיע לה.** אבל לפני כן היא ניגשה אל

האם אדם המתעסק בדבר ועשה עבירה, צריך כפרה או לא?

אפי' תענית לפום דינא. ומ"מ ראוי הוא שיתענה ויתפלל שלא יחטא עוד אפי' באונס. ולפ"ז ה"ה אם כבה הנר בפתיחת הדלת, ברוח האויר המתהוה ע"י הפתיחה, דפטור לגמרי, ואם רצה להחמיר בתענית או צדקה, תע"ב. [פתח הדבר]. ע"כ. ובכף החיים (סי' רמ"ח אות כ"ד) הביא מהאר"י ז"ל דאף מי שעושה מאונס ואונס רחמנא פטריה, מ"מ יש לו איזה עונש, וצריך כפרה, והחיי יתן אל לבו. ועיין ברב פעלים ח"ד (סי' י) אודות מנורה דולקת בשמן שהיתה מונחת על הכסא, ובא אדם והניח רגליו על הכסא בלא כוונה, ונתנענע, וגם המנורה נתנענעה מחמת כן, דאף דמנהגנו להורות למי שנגע בלי כוונה בעשיית שיתענה יום אחד, מ"מ נידון השאלה הנו' שאני, שהוא לא נענע המנורה עצמה, אלא שם רגליו על הכסא ונתנענע הכסא, ומחמת נענוע הכסא נתנענעה המנורה, ונתנענע השמן, והו"ל כח כוחו כלאחר יד ובלתי מתכוין, ולכן יש לפטרו לגמרי. ועל צד היותר טוב לימוד פרשת חטאת, ויאמר אחריה יהי רצון ה' ה' כתוב במעמדות. ע"כ. ועוד שם ברב פעלים, בספסל שיש עליו מנורה של שמן דולקת, והיה אדם אחד מחתך את הרימון בסכין על הספסל, מהו, והשיב, דאם הספסל הוא כבד הרבה ולא נתנענע המנורה, אין כאן איסור, אבל אם הוא קל שודאי התנענע, הרי זה פסיק רישיה והוא מזיד, ויתענה ב' ימים, ובתש כח יתענה יום א'. והנה מה שכתב ברב פעלים דהוי כח כחו, העירו בזה, דהא באותה שעה שמניח רגליו על הכסא, באותו רגע מתנענע המנורה, ולא הוי אלא כח אחד. עיין מכות ה. ועיין בשו"ת ציץ אליעזר ח"ב (סי' י"ח אות ג'). וגם מאי דמשמע מדבריו שם, דאף במתעסק ואונס מנהגו להורות להתענות יום א', הנה זה דלא כמ"ש בספר הפרדס שהביא פתח הדביר הנ"ל. ולא כדברי הלב חיים שהביא ברב פעלים שם. וכמה אחרונים כתבו דאף במעשה עבירה ממש, אין מורים כיום להתענות, וכ"ש במתעסק. (ילקוט יוסף שבת, מהד' אלקיים, ח"ב, עמ' תיב)

הלכה לשבת

מי שנענע בראשו או באחד מאבריו בעשיית דולקת בשבת בלא כוונה, ונשפך מעט מהשמן והנר לא כבה, אינו בכלל מעשה איסור, ואין זה שוגג אלא אנוס. עיין בילקוט יוסף שבת ג' (עמ' נב) שהבאנו מחלוקת הפוסקים אם עבירה על ידי שהיה מתעסק, אי חשיב כמעשה עבירה או לא. ע"ש. ודעת הרב פנים מאירות בח"ב (סי' מא) וח"א (סי' ט) דא"צ כפרה על מעשה עבירה באונס דמתעסק, ושם דן אודות אחד שאכל עוף ואח"כ מצאו בו א' מ"ח טריפות, דא"צ כפרה על מה שאכל, דהוי אונס. והביא ראה ממשנה בפסחים (ע"א) ומתוס' ביצה (כ"ה ד"ה אורח). והביאיהו בפתחי תשובה (י"ד סי' כ"ט סק"א), ובזבחי צדק (אות ג'). גם מהרח"פ בלב חיים ח"ב (סי' ס"א) כתב, שאם בלי מתכוין נגע בעשיית שהיתה דולקת ונכבית, כיון דלא נתכוין ולא נתעסק בכבוי, אלא רק מדי עברו תחת העשיית בלתי ראות ובלתי מתעסק ובלתי מתכוין נכבית, הרי זה פטור לגמרי. גם בשו"ת ארץ צבי (סי' עו) כתב, דמתעסק פטור ומותר לגמרי. וכ"כ בשו"ת לב אברהם ח"א (סי' מב). ואמנם בשו"ת רבי עקיבא איגר ח"א (סי' ה) כתב, דחשיב כמעשה עבירה רק שפטור מקרבן. וכ"כ בשו"ת אבני נזר (סי' רנ"א), ובשו"ת חלקת יואב (ז' ס"ד בד"ה הו), ובפני יהושע (שבת מו), ובספר יפה ללב ח"א (סי' ב' סק"י). וע"ע בשו"ת מנחת ברוך (סי' ט), ובשו"ת עונג יום טוב (סי' כ), ובשו"ת רב פעלים ח"א (סוף סי' ב). וכעת ראיתי בכף החיים (סי' וסה אות טז) שהביא מספר הפרדס (דף פ' עמוד שלישי) שכתב, דזה לא נכנס בסוג שוגג להתחייב בזמן הבית קרבן חטאת, דלהתחייב בקרבן בעינן או דלא ידע ששבת היום, או שסבור שמלאכה זו מותרת. אבל כאן שידוע שהיום שבת, ואסור לכבות, אלא דדרך העברה בבלי דעת נענע הנה, אין זה שוגג אלא אנוס, ולא חייבתו תורה, כמבואר בב"ק (כ"ה). ומסיק שם, דאין לחייבו

העלון מוקדש

לעילוי נשמת

מוסא בן יחיא, אהרון בן יחיא, מאיר אהרון בן עישה, שמואל רפאל בן אהובה, יעל בת רבקה. עדיה בת סיון.

לרפואת

שושנה פורן בת טוסס. בנימין פימאן בן אירן, סעידה בת סלם. מיכל בת אסתר. בתוך כל שאר חולי עמו ישראל

הצלחת

שלום אפל ורפי בן טינו מגזי הי"ו וכל משפ' יצחק בן לבנה הי"ו ולימור בת מרים תחי' שמעון בן דבורה שירה וכל משפחתו הי"ו. עמוס בן מזל הי"ו. אימתר ופנחס בני אביגיל הי"ו. מיקי (מיכאל) בן שמעה הי"ו

שם הזוכה בהגרלה לפר' "בראשית" יוסף חיים ברדה - אלעד. ניתן לקבל את העלון במייל RLEVRON@IAL.CO.IL הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו בכרכה בטל': 03-9094245

תיקונים ואביזרים לסולרי. מרכז מסחרי רימון, אלעד.

ר"ר שמח

התקליטן רפאל חכמן
9901: 052-2567240